

Partícules elementals

"I aquesta és la segona lliçó moral: el món contemporani ha estat un desastre total, la humanitat moderna s'ha condemnat a mort (sense religió, ni moral, ni metafísica, ni res: una desgràcia), i tot això només podia acabar: a) malament, amb suïcidi i bogeria; i b) inventant una nova humanitat, que resulta ser, molt aproximadament, la del 'món feliç' de Huxley, ves per on."

El pròleg comença més o menys així: Aquest llibre és sobretot la història d'un home que visqué la major part de la seua vida a l'Europa occidental, durant la segona meitat de segle XX. Generalment sol, va estar, però, molt de tant en tant, en relació amb altres homes. Va viure temps dissortats i agitats; sovint assetjats per la misèria, els homes de la seua generació van passar la vida en la soledat i l'amargor. Els sentiments d'amor, de tendresa i de fraternitat humana havien desaparegut en ampla mesura; en les seues relacions mútues els seus contemporanis donaven sovint prova d'indiferència, fins i tot de crueltat. En el moment de la seua desaparició, Michel Djerzinski era unànimement considerat un biòleg de primeríssim pla, i hom pensava seriosament en ell per al premi Nobel; la seua verdadera importància no havia d'aparèixer sinó una mica més tard. (Nota: si dic que el pròleg diu "més o menys" tot açò, és perquè el que ací escric és una traducció improvisada: ignore si el llibre té edició catalana o castellana, i si en té, no la conec, que disculpen els editors). Continua encara, més o menys:

En l'època en què va viure Djerzinski, la filosofia era molt sovint considerada com si fóra desproveïda de tota importància pràctica, i fins i tot sense objecte. En realitat, la visió del món més correntment adoptada, en un moment donat, pels membres d'una societat determina la seua economia, la política i els costums. (Nota: el lector astut haurà observat la inversió del dogma substancial del marxisme, etcètera.) I continua: Les mutacions metafísiques —és a dir les transformacions radicals i globals de la visió del món adoptada per la major part de la gent— són molt rares en la història de la humanitat. Per exemple, podem esmentar l'aparició del cristianisme. Però, quan sorgeix una mutació metafísica, es desenrotlla sense trobar resistències fins a les seues últimes conseqüències. Cap foça humana no pot interrompre'n el curs: cap altra força, sinó l'aparició d'una nova mutació metafísica. (En fi, deixem-ho de moment: la segona mutació metafísica és la ciència moderna que va des del positivisme del segle XIX fins a la teoria de la relativitat i l'indeterminisme del segle XX, i tot això. Però resulta que, a principi

del segle XXI, es produeix —s'ha produït, segons resulta del llibre— la tercera i definitiva mutació: ja en parlarem.)

El llibre es diu *Les particules élémentaires*, publicat fa cosa d'un any, és una novel·la, i ha mogut a França un considerable soroll. Resulta que són dos fills de dos pares i d'una mateixa mare hippy, pèssima mare, que els abandona de petits, fuig a Califòrnia amb un *gurú* imprevisible (i addicte al sexe amb catecúmenes adolescents), i acaba morint-se miserablement en un mas provençal, transformat en comuna *new age* residual. Un alt exemple moral, una lliçó inoblidable. Dels dos fills de tal mare, doncs, l'un serà un cas perdut de post-hippisme post-maig del 68, i als quaranta anys es trobarà obsedit per les tristíssimes possibilitats de l'amor lliure, per la vida com a cerca del plaer, i altres variacions del mateix tema. L'altre fill, educat per una iaia sòlida i rural, és el tal biòleg revolucionari: dedicat en cos i ànima a la ciència —ni dones, ni vins de marca, ni restaurants—, acaba descobrint la relació entre les partícules elementals i les mutacions genètiques necessàries per a aconseguir una nova variant de l'espècie humana. El primer acaba inevitablement boig, tancat en un manicomi per profes d'institut amb depressió irreversible, i el germà científic —després del seu revolucionari descobriment— se suïcidarà per immersió en les aigües de l'Atlàntic, a les costes d'Irlanda, que són el límit d'Europa. I aquesta és la segona lliçó moral: el món contemporani ha estat un desastre total, la humanitat moderna s'ha condemnat a mort (sense religió, ni moral, ni metafísica, ni res: una desgràcia), i tot això només podia acabar: a) malament, amb suïcidi i bogeria; i b) inventant una nova humanitat, que resulta ser, molt aproximadament, la del "món feliç" de Huxley, ves per on. De manera que mig llibre són variacions de la pornografia més tronada, i l'altre mig és ciència dura, física de partícules, bioquímica i biologia molecular. Són els únics camins possibles en aquest final de segle i de mil·lenni, sembla que predica el senyor Michel Houellebecq, autor de la cosa, i l'única eixida és la tercera revolució, "l'home nou", genèticament programat per a la felicitat. Quina felicitat? Ah, això no figura en la novel·la.